

BOŠTJAN DEMŠAR
TONE ŠOLAR
KLEMEN ŠTIBELJ

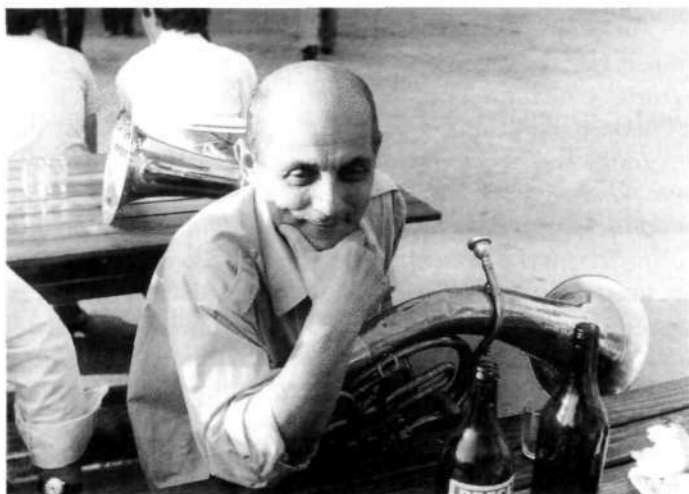
Pihalni orkester Alples Železniki

Zgodovina orkestra

Orkester je začela ustanavljati peščica občanov, ki je menila, da bo pihalni orkester poživil okolje in ponudil mladim novo obliko zabave, veselja in tudi resnega dela. V tovarni Alples Železniki so se s pobudo strinjali in leta 1979 prevzeli pokroviteljstvo nad ansamblom. Orkester je tako dobil ime, potreboval je le glasbenike in dobrega pedagoga.

V prelepo Selško dolino je po srečnem naključju prišel prof. Dragiša Miškovič, član Slovenske filharmonije in profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Pri pedagoškem delu se mu je pridružil tudi Janez Benedik.

Vsi so upali, da se bodo orkestru pridružili fantje iz Selške godbe ter nekateri delavci Alplesa. Pa iz te moke ni bilo kruha. Zato so objavili razpis v Osnovni šoli v Železnikih. Na avdicijo se je prijavilo štirideset otrok, od katerih je bilo petindvajset takih, ki so menda imeli posluh, o samih inštrumentih in glasbi pa niso vedeli veliko. Tako je začel delovati najmlajši orkester tistega časa, saj je bila povprečna starost članov komaj nekaj nad deset let.

Prof. Dragiša Miškovič

Janez Benedik (desni)

Članek, Gorenjski glas, petek, 7. november 1980:

Najmlajša slovenska godba

Najmlajši slovenski pibalni orkester je star povprečno dvaintrideset let, je pred meseci zapisal eden slovenskih časnikov. Podatek ne drži več. Kajti fantje, ki v Alplesu že leto dni pridno radijo pod taktirko Dragiša Miškoriča, so stari petnajst, štirinajst, nekateri celo devet let.

Res imajo mlade skupine godbe ravenških železarjev, zasavskih rudarjev in morča še kje. Toda zrasle so ob starejših. V Železnikih pa so začeli porsem na novo. Tradicije pibalnih orkestror tod ni. Pred leti, dolgo je že tega, so imela godbo Selca, vendar je umolknila.

Toliko bolj vznemirljivo je zato vprašanje, kdo je v Železnikih spodbudil osnovanje pibalnega orkestra. Pobuda je zrasla v Alplesu. V tovarni je zaposlenih veliko mladih, skoraj polovica vseh so mladi ljudje, ki so prišli tudi od drugod. Kako jih vključiti v razne dejavnosti, ne le športne, so razmišljali v Alplesu in dejali: Zakaj ne bi imeli delavske godbe. Kupili so instrumente in pozvali mlade fante, da se prijavijo. Pravega odziva ni bilo. Zato so poslali razpis v osnovno šolo. Otrokom Alplesovih delavcev torej. Veliko se jih je prijavilo. Ravnateljica škojfeloske glasbene šole je pripeljala v Železnike Dragiša Miškoriča, člana Slovenske fülharmonije in profesorja na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Izpolnjeni so bili torej vsi pogoji: zagnana mladost, materialna podpora delovnega kolektiva in odličen pedagog.

Dobro leto dni vaj, polnih izrednih vztrajnosti in volje, je za mladim pibalnim orkestrom. Prvič so nastopili julija na Alplesovem pikniku. Delavci so onemeli, niso mogli verjeti, da igrajo otroci. Tudi glasbeno razgledani ljudje so Miškoviču labko le čestitali.

Ko smo jih pretekli četrtek obiskali, smo jih našli le nekaj, saj melodijo najprej vadijo po skupinah, nato skupaj. Miškoviča ni bilo, s Slovensko filharmonijo je na 43-dnevnem gostovanju v Združenih državah Amerike. Ta čas je taktirko vzel v roke Lado Greblo, ki je pri Alplesu zadolžen za kulturno dejavnost. Vadimo toliko, da otroci ne pozabijo, nam je dejal. Kar dolgčas nam je po našem Miškoviču, so hiteli pripovedovati fantje, komaj čakamo, da se vrne. Radi ga imajo, zna jih držati skupaj, pripoveduje Lado Greblo. Nikoli ne gleda na uro, gre, ko je raje konec, često jo mahne peš proti Škofji Loki. Dvakrat na teden prihaja v Železnike, velik napor je to zanj. Svoj entuziazem preliva na fantje, nekakšen skupen čar jih vodi.

Dragiša Miškovič je uvedel posebno pedagoško metodo in fantje, med njimi je tudi dekle, so se naučili igrati brez nauka o glasbi. Suboparne teorije jim ni bilo treba predelati, saj bi marsikomu že na začetku vzela voljo. Note dojemajo le vizualno. Za dodatno učenje posameznih instrumentov je dirigent privabil specialista za tolkala Jožeta Jarca, flavtistko Edo Polajnar, učitelja klarinetov Janeza Benedika.

Trem skladbam, ki so jih predstavili že na pikniku, so doslej dodali še dve. Januarja bi fantje radi nastopili na prireditvi Po poteh partizanske Jelovice. Vendar mora svoje reči še dirigent.

Delo orkestra sloni na materialni podpori Alplesovega delovnega kolektiva. Odkar so delavci mlade muzikante slišali igrati, ni nikoli več težko kupiti nor instrument ali se dogovarjati o enotnih oblekah. Če so si prej nekateri ob delovnih sobotah nejevoljno zatiskali ušesa, danes nobenih pripomb ni več. Vsi vedo, da fanti pridno vadijo, da so se že veliko naučili.

Na občinsko kulturno skupnost se doslej še niso obrnili. Najprej moramo dokazati, da nismo godba na papirju, je dejal Lado Greblo.

M. Volčjak

Za mladim orkestrom je bilo dobro leto dni vaj, polnih izredne vztrajnosti in volje. Prvič so se predstavili na pikniku tovarne Alples 12. julija 1980. Delavci so bili prijetno presenečeni. Niso mogli verjeti, da so se otroci, stari od devet do petnajst let, v tako kratkem času toliko naučili.

Članek iz glasila OZD Alples industrija pohištvu Železniki:

Prvi nastop godbe na pibala Alples

12. julija 1980 je nastop godbe na pibala na pikniku naše dolovne organizacije prav gotovo mnoge prepričal, da je delovna volja mladih muzikantov in njihovih strokovnih vodij dokazana.

Leto dni je minilo od prvih korakov, ki jih je prof. Miškovič, strokovni vodja godbe na pibala in član Slovenske filharmonije in profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani, poizkusil z našimi fanti in dekleti.

Delo z mladimi ljudmi ni lahko in je uspeh s posebnimi pedagoškimi prijemi izobraževanja vendarle rezultat izredne vztrajnosti in volje.

Na našem pikniku je nastopilo 27 fantov in eno dekle, ki so nam zaigrali:

** državno himno*

** Regiment po cesti gre*

** Ta soldaški boben*

Prvi nastopajoči člani so ponovno oživele dolgoletno tradicijo godbe na pibala, ki je včasih v teh krajih aktivno delovala.

Člani godbe so:

I. klarinet:

*Benedik Janez
Zadravec Štefka
Prevc Darko*

baskrilovka:

*Kofler Igor
Oman Simon
Bernard Martin*

tolkala:

*Košir Roman
Zadravec Janko
Greblo Sašo
Kofler Emil*

II. klarinet:

*Nastran Matevž
Rant Andrej
Polajnar Peter*

bariton:

*Gartner Roman
Nastran Marko*

rog:

Thaler Drago

III. klarinet:

*Tolar Janez
Potočnik Janez
Gartner Robert*

pozavna:

Šuštar Janez

krilovka:

*Berce Zdravko
Fajfar Jože
Možgan Jože
Nastran Miba
Zadravec Štefan
Moborič Tomaž*

F- bas:

Ceferin Roman

B- bas:

Berce Vilijem

Članov godbe je še več, a kljub temu ponovno obveščamo, da se lahko vsakdo prijavi - tako od starejših delavcev do najmlajših ter vsi tisti, ki želite svoj prosti čas izkoristiti za izpopolnjevanje znanja v glasbi oz. v kulturnem izobraževanju.

Zaradi dobrih poznanstev prof. Miškoviča pri najboljših strokovnjakih za posamezna področja smo izkoristili priliko ter povabili k sodelovanju tudi tov. Jarc Joža - člana Slovenske filharmonije, specialista za tolkala, ter za našo flautistko Polajnar Edo, za dodatno izobraževanje za igranje flaute.

Stalni učitelj klarinetov je tov. Janez Benedik, tako da smo z združenim delom lahko v tem kratkem času predstavili prve tri skladbe v izvedbi, posebej prirejene za našo godbo.

Vsem članom godbe in njenemu strokovnemu vodstvu čestitamo in želimo veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Ludo Greblo, dipl. ing.

Po prvi uspešni predstavitvi so se začela vrstiti vabila, ki jih je orkester z veseljem sprejemal. Na začetku so bila iz Selške doline, kasneje pa tudi iz bolj oddaljenih krajev. Nekateri od teh prvih nastopov so postali tudi tradicionalni.

Članek iz glasila OZD Alples industrija pohištva Železniki:

Uspešen nastop Pihalnega orkestra Alples

11. januar 1981 bo v kroniki pihalnega orkestra Alples še posebej podčrtan datum.

Svoj prispevek je na zaključni prireditvi ob občinskem prazniku v Dražgošah ter tradicionalni prireditvi Po stezah partizanske Jelovice dal tudi naš mladi orkester, mlad zaradi fantov in deklet in mlad po svojem obstoju.

Delo našega orkestra ni naključno, temveč delamo po točno določenem programu. Resnosti takega dela ni potrebno posebej poudarjati, saj nam je organizator proslave v Dražgošah nastop popolnoma zaupal. Tako je tudi prav. Mladina je in bo soustvarjalec našega življenja, poznati mora našo revolucijo, pridobljene izkušnje pa so garant za njeno nadaljnje delo.

Program dela našega orkestra v letu 1981 je dokaj obsežen. Naučiti se moramo dve novi koračnici, dve novi žalostinki ter kompletan program desetih skladb, igrati "paradno", to se pravi igrati in korakati.

„Po poteh partizanske Jelovice“, 11. januar 1980

Za paradne nastope bomo potrebovali tudi uniforme, tako da bomo lahko porsod dostojno predstavljali našo delovno organizacijo ter se z našim programom vključevali v razne prireditve.

Lado Greblo, dipl. ing.

20 let Pibalnega orkestra Alpes Železniki

V dvajsetih letih delovanja orkestra se ni zamenjala le država, ampak se je marsikaj spremenilo tudi pri orkestru. Dolga leta sta za izobraževanje skrbela profesor Miškovič, ki je poučeval trobila, in Janez Benedik, ki je poučeval klarinete. Zadnja tri leta pa orkester vse bolj sodeluje z Glasbeno šolo Škofja Loka. Vsako leto orkester pripravi koncert v Osnovni šoli Železniki in v podružnici Selca, kjer se pri- vabi učence na avdicijo za glasbeno šolo. Tako je enota glasbene šole v Železnikih pridobila že tri nove oddelke, kjer poteka pouk za trobento, klarinet ter bariton in pozavno. V bodoče orkester načrtuje tudi pouk flavte in tolkal. Napredek je vsekakor viden, saj so v zadnjih dveh letih dobili štiri nove člane. Tako se ni bati za obstoj orkestra, saj je petnajst otrok še v glasbeni šoli.

Nastopi

v 20-letnem delovanju

Vsako leto za 1. maja se ob pol šestih zjutraj na Studenem pri Železnikih zbere godba, in prične se tradicionalna **budnica**. Godbeniki prebudijo skoraj vso Selško dolino. Studeno, Češnjico, Otoke, Racovnik, Trnje, Plavž, Dašnico, Log, Sorico, Zali Log, Rudno, Dražgoše, Lajše, Selca, Dolenjo vas in Bukovico.

Čipkarski dnevi **v Železnikih**

Zadnja leta orkester redno nastopa na čipkarskem dnevu. V soboto popoldne, pred otvoritvijo razstave čipk, orkester priredi promenadni koncert pred Muzejem. V nedeljo pa sodeluje pri po-

Budnica 1. maja 1983

Sprevod ob praznovanju Čipkarskega dne

vorki klekljaric, narodnih noš, konjenikov skozi Železnike in na osrednji prireditvi spodbuja klekljarice k hitrejšemu klekljanju na tekmovanju.

Drugi nastopi

Vsako leto imamo okoli 35 nastopov. Večina teh je v Selški dolini ali njeni okolici. Sodelujemo na raznih gasilskih praznovanjih, otvoritvah in drugih kulturnih prireditvah, ki so v Selški dolini. Poslušalcem se predstavimo tudi z vsakoletnim celovečernim koncertom.

Redno se udeležujemo srečanja pihalnih orkestrów nekdanje občine Škofja Loka. Sodelovali smo na gorenjskem srečanju pihalnih orkestrów, festivalu koračnic v Mengšu in srečanju pihalnih orkestrów Slovenije v Ormožu.

Znani smo po vsej Sloveniji. Tudi tujina nam ni neznaná. Uspešno smo predstavljali Slovenijo v Avstriji, Italiji in Nemčiji. Ekípi Železnikov, ki je sodelovala na Igrah brez meja smo pomagali v Torinu. Igrali smo po dunajskih in münchenških ulicah. Povsod smo bili zelo lepo sprejeti, saj ko nastopijo fantje in dekleta v slovenskih narodnih nošah, je to povsod prava atrakcija. Narodne noše pa so naš zaščitni znak že pet let.

Praznovanje dvajsetletnice

Ob praznovanju dvajset letnice orkestra smo izdali našo prvo zgoščenko in kaseto. Na njej je posnetih 12 skladb različnih žánrov. Največ je zabavnih in narodnozabavnih, ki so prirejene za pihalne orkestre. Vse te skladbe so tudi stalnica v našem glasbenem repertoarju.

Da bi imeli svojo kaseto in zgoščenko, je bila naša želja že dlje časa. Taka obletnica je prava priložnost za to. Z delom smo začeli že leta 1998. Več mesecev smo pridno vadili in tako nam je v sredini marca uspelo posneti 12 skladb.

Praznovanje dvajsetletnice je potekalo konec junija. V počastitev tega praznika smo člani pihalnega orkestra pripravili več prireditev. Naše dvajsetletno delo smo predstavili z razstavo, ki je bila postavljena v galeriji Muzeja v Železnikih. Na njej so se ljudje lahko seznanili s prvimi začetki orkestra, delom, uspehi in težavami, ki so nas spremljali teh dvajset let.

Zgoraj

Tone Jelenc
Marko Nastran
Peter Polajnar
Boris Mohorič
Tomaž Mohorič
Roman Gartner
Jure Šolar
Blaž Kuhar
France Jelenc
Miha Nastran

V sredini

Vili Berce
Gregor Bogataj
Gorazd Rant
Monika
Melita Šlegel-Megušar
Andreja Jelenc
Aleš Tolar
Anton Šolar
Zdravko Berce

Spodaj

Klemen Štibelj
Erik Potočnik
Janez Šolar
Robi Berce
Matevž Nastran
Rafko Habjan
Boštjan Demšar
Tone Habjan

Kasneje so orkestru pridružili še trije člani:

Klemen Markelj
Borut Pohar
Jan Medžiževc

Takoj po otvoritvi razstave, kjer so poleg orkestra sodelovali tudi bodoči člani orkestra, ki sedaj obiskujejo glasbeno šolo, smo imeli slavnostni koncert. Obiskovalcem v dvorani smo se predstavili s skladbami s kasete in zgoščenke. Člani orkestra so dobili tudi bronaste ali srebrne Gallusove značke za dolgoletno ljubiteljsko ukvarjanje z glasbeno umetnostjo. Kot vedno do sedaj, smo tudi tokrat morali ob koncu dodati še nekaj skladb.

Praznovanje smo nadaljevali v nedeljo. Na sončno nedeljsko popoldne smo se v Železnikih zbrali: Pihalni orkester Svea Zagorje, Godba Gorje, Pihalni orkester Alpina Žiri in Pihalni orkester Alples Železniki.

Pihalni orkestri smo se odpravili peš skozi Železnike in igrali koračnice. Tako smo ljudi opozarjali, da se bo na prireditvenem prostoru pri plavžu nekaj dogajalo. Pod šotorom Na plavžu, se je vsak izmed orkestrov predstavil z dvajsetminutnim koncertom. Ob koncu pa smo skupaj zaigrali 3 skladbe. Lahko si predstavljate, kako je to, če skupaj zaigra 150 muzikantov.

Damjan Tomažin, dirigent

Damjan Tomažin je kot dirigent, umetniški vodja in kapelnik pristopil k Pihalnemu orkestru Alples Železniki leta 1994, ko je orkester praznoval petnajsto obletnico delovanja.

Glasbeno izobraževanje Damjana Tomažina se je začelo na Nižji glasbeni šoli v Domžalah. Harmoniko, ki je bila njegov prvi inštrument, se je učil pri prof. Majdi Golob, pri štirinajstih letih pa je začel igrati na pozavno pri prof. Toniju Savniku. Tako ga je pot pripeljala na Srednjo glasbeno šolo do prof. Dragiše Miškovića, ki je bil umetniški vodja Pihalnega orkestra Alples Železniki od ustanovitve leta 1979. Pri njem je uspešno opravil zaključni izpit, obenem pa tudi maturiral na Srednji elektrotehniški šoli v Ljubljani. Nato je študiral matematiko, sedaj pa zaključuje študij na Akademiji za glasbo iz pozavne pri asist. prof. Domnu Jeraši. Damjan Tomažin že nekaj let sodeluje in igra z Orkestrom Slovenske vojske, obenem pa poučuje trobila v Glasbeni šoli Škofja Loka – Enota Železniki.

Pihalni orkester Alples Železniki je pod njegovim vodstvom pokazal velik napredek pri izbiri in igranju zahtevnejših skladb, povečanju števila nastopov, gostovanju doma in na tujem. Velik dosežek Pihalnega orkestra Alples Želez-

Damjan Tomažin

niki pod taktirko Damjana Tomažina pa je izid prve zgoščenke in kasete ob jubilejni dvajseti obletnici delovanja.

Ob koncu

Na kratko smo se vam predstavili člani Pihalnega orkestra Alples Železniki. To so bile samo tiste najpomembnejše stvari, cvetke pravimo, prvih 20 let. Zgodilo se nam je veliko lepega in med nami so se izoblikovala prava prijateljstva. Mnogo je tudi anekdot, ki opisujejo naše druženje. Če bi jih radi izvedeli, lepo vabljeni na naše nastope. In tudi vsi tisti, ki bi radi z nami delili lepe trenutke ob glasbenem ustvarjanju, ste lepo povabljeni. Vrata so vedno odprta.